(No. 18.) (Ao. 1830.)

SURINAAMSCHE COURANT.

DONDERDAG DEN 4den MAART.

Op autorisatie van den President van het Gemeente Bestuur, wordt bij deze ter kennisse der Ingezetenen gebragt, dat, ter voldoening aan Art. 47 der Reglementaire bepalingen voor de Plaatselijke en Landelijke Policie, gearresteerd bij Publicatie van 19 | 25 November 1828, de daarbij bedoelde generale Schouwing over de Straten, Gebouwen, Grachten, Waterlozingen, Keukens, Stookplaatsen enz. in den loop der maand April aanstaande, door den *Eersten Wethouder* zal gehouden worden: — Zullende een iegelijk voor zoo ver hem betreft, te zorgen hebben, dat aan de deswegens in gemelde Publicatie gemaakte bepalingen, behoorlijk worde voldaan; op poene van te zullen incureren de straffen tegen de nalatigen vastgesteld.

Paramaribo den 2 *Maart* 1830.

De fungerende Secretaris bij het Gemeente Bestuur,
G. S. DE VEER.

BURGERLIJKE STAND.

Gedurende de maand *Februarij*, zijn geboren:
Van het Mannelijk geslacht 7 personen.
" " Vrouwelijk " 6 "
13

In de zelfde maand zijn Overleden:
Van het Mannelijk geslacht 17 personen.
" " Vrouwelijk " 6 "
23.

Gehuwden 2 paren.

OVERLEDENEN.

Den 2den, *Arnoldus Anthony van Egmond*, oud 1 jaar en circa 4 maanden, zoon van *Teresia van Dionisius.*

Idem, *Princes van Antonia* van *van Zichem*, oud 56 jaar.

Den 3den, *Daniël Muscuvia*, oud 72 jaar.

Den 4den, *Sophia Wilhelmina Soesman*, oud 32 jaar.

Idem, *Georg Carl Schenkberg*, oud 31 jaar en 7 maanden.

Den 5den, *Cornelis Andries Smit*, oud 46 jaar.

Den 7den, *Pese Louis*, oud 25 jaar (Hospit.)

Den 8sten, *Amba*, bij den H. Doop, genaamd *Jacquelina* van *Simon Ferdinand Alvares*, oud 68 jr.

Idem, *F. M. Smith*, oud 38 jaar (Hospit.)

Den 12den, *Herman Bernhard*, oud......

Idem, *Jacobus Adrianus Sabelis*, oud .. (Hosp.)

Den 14den, *Sara Eliazer Soesman*, oud 36 jaar en 6 maanden, huisvrouw van *Herman Moses Lendesdorff.*

Idem, *Jacob*, oud 3 maanden en 8 dagen, zoon van *Joseph Abarbonel.*

Den 15den, *Anthon Mulmann*, oud 18 jaar.

Den 17den, *François*, oud 6 jaar, zoon van *Cato van de Britto.*

Idem, *Willem de Ridder*, oud 3 jaar en 25 dagen, zoon van *Meijntje van de Ridder.*

Den 18den, *Aminba van Mariana da Costa*, oud 45 jaar.

Den 19den, *Isak Abraham Aletrino*, oud 4 maanden, zoon van *Abraham Aletrino Jr.*

Den 23sten, *Jaques Thoma*, oud 2 jaar en 6 maanden, zoon van *Johanna Louisa Frederica Klijn.*

Idem, *Carolina Geertruida Sack*, oud 67 jaar.

Den 25sten, *J. P. Smith Jr.*, oud 29 jaar (Hosp.)

Den 27sten, *Frederich Schwaan*, oud circa 63 jaar.

Den 20sten, levenloos kind van het mannelijk geslacht van *Johanna Maria Elisabeth Hoff*, huisvr. van *P. J. J. Fockinck.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 14 November.

De jongste berigten uit Konstantinopel deelen het volgende mede:

Sultan *Mahmoud* schijnt van de neerslagtigheid en gemoedsbewegingen, in welke de jongste harde slagen van het noodlot hem gedompeld hadden, allengs weder tot zich zelven te komen. Zijne gelaatstrekken zelve duiden zulks aan. Hij woont bijna dagelijks de monstering der troepen bij, en beijvert zich om zijne krijgsmagt op eenen ontzag inboezemenden voet te herstellen. Hierin heeft hij echter te kampen met vele moeijelijkheden, van welke de finantiële in geenen deele de geringste zijn; welligt dat evenwel zijne veerkracht en vindingrijke geest dit alles zullen weten te overwinnen. Bovenal heerscht er eene bijzondere levendigheid aan het Arsenaal en de Scheepswerven en het is niet twijfelachtig, dat eene der eerste wenschen van den Sultan hierin bestaat, van zijne zeemagt tot den staat terug te brengen, waarin dezelve zich voor den slag van Navarino bevond. Ook verzekert men in Konstantinopel, dat de Porte aan het Engelschen gouvernement een aantal zee-officieren en scheeps-timmerlieden heeft verzocht; sommigen willen zelfs weten, dat dezelve reeds op weg waren.

Voorts zou, in eene onlangs gehouden Divans vergadering, door den grooten heer zelven voorgeslagen zijn geworden, de grooten van het rijk in eene algemeene vergadering bijeen te roepen, ten einde te beraadslagen over den tegenwoordigen toestand van het rijk, en de middelen om hetzelve te herstellen. Er waren ook in de daad Tartaren afgezonden, naar de onderscheidene gewesten van het Turksche gebied, ten einde de Pacha's, Begler-Beijs, Aga's enz., op te roepen; behalven den Groot-Vizier en *Hussein*-Pacha, noemde men nog bijzonder onder deze opgeroepenen, de Pacha's van Scutari en van Egijpte; ook den Deijs van Algiers, Tunis en Tripoli, zijn boden om geldelijken onderstand toegezonden.

Mengelwerk.

LEVENSBERIGT AANGAANDE DON MIGUEL.

(Vervolg).

Don *Miguel* zich aan het hoofd der zamenzwering stellende, kwam dus in openbaren opstand tegen zijnen vader; hij wist de troeppen af te trekken van de gehoorzaamheid die zij aan hunnen Monarch verschuldigd waren, en op het einde der maand Mei 1823 trok hij uit Lissabon naar Villa Franca, en van daar naar Santarem met eenige benden, onder voorwendsel, dat zij de constitutie, die hij een *Demagogisch* voortbrengsel noemde, omverre te werpen, maar het wezenlijk oogmerk was, om de teugels van het bewind aan zijne moeder in handen te stellen. In zulk een hagelijk tijdsgewricht, wist de Markies *de Loulé* den Koning te overreden om te vertrekken naar Villa Franca, zich te omringen van getrouwe troepen, en te zeggen, dat hij gedwongen was geweest door volksmenners, en, eindelijk, door zijn voordeel te doen met de voorwendsels der factie, en zich met dezelve identificeerende, op die wijze de ontwerpen der zamenzweerders te verijdelen. De Koning volgde dezen raad, en de stap, welke hij deed, behield hem zijn troon. Don *Miguel* zich bedrogen ziende in zijne goddelooze oogmerken, vroeg zijnen vader vergeving, die hem dezelve ook niet alleen schonk, maar hem daar te boven Generalissimus des legers maakte, hetwelk zekerlijk een zeer groote misstap van dien Monarch was, waarvan hij weldra zelf het slachtoffer werd. Deze nieuwe waardigheid, toch, diende slechts om aan Don *Miguel* invloed en eene partij te bezorgen. Hij ging voort met zich te doen omringen van slechte onzedelijke menschen, en van zich te verwijderen alle brave edellieden, die eerlijke en getrouwe dienaren van den Koning zijn vader waren; en gedurig van kwaad tot erger overgaande, maakte hij allengs zijne toebereidselen tot den schandelijk gedenkwaardigen dag van 30 April 1824. Eenige dagen bevorens werd dezelfde Markies *de Loulé* die één jaar geleden, den Koning het vertrek naar Villa Franca had aangeraden, door moordenaars omgebragt in het paleis van *Salvaterra*, die dit gruwelstuk op uitdrukkelijke last van Don *Miguel*, of veeleer door zijne tegenwoordigheid aangemoedigd, want men zegt, dat hij zelve mede handen aan het werk sloeg, volbragten. En dit feit geschiedde genoegzaam onder de oogen des Konings, met oogmerk om door het aanjagen van schrik, alle menschen van den Koning te verwijderen, die nog eenig overblijfsel van eer en braafheid in hun hart behouden hadden, en dien ongelukkigen Vader en Vorst, zoo doende, geheel te isoléren! Zie hier in weinig woorden het verslag hetwelk van deze treurige voorvallen gegeven wordt door den auteur der *Refutaçam Juridica de assento dos Chamados tres Estados do Reino de Portugal, da 11de Julho* 1828. „Wij weten niet," zegt die schrijver in eene aanteekening, bl. 146, „door welke „noodlottigheid de Infant Don *Miguel* de „hebbelijkheid verkregen heeft om altijd misbruik „te maken van het gezag dat hem is opgedragen. „Toen in 1823 Zijne Hoogheid uit Lissabon naar „Santarem trok, met zich nemende, en aldaar bij „zich vereenigende een deel van het leger, was „reeds destijds het oogmerk dier beweging om „zijnen eerbiedwaardigen vader D. *Joao* ongeschikt „tot het beheerschen van zijn Rijk te doen „verklaren, en het regentschap over hetzelve op te „dragen aan de Keizerin-Koningin Dona *Charlotta Joaquina*, die hem zelve dezen stap had „aangeraden. Het ontdekken en bekend maken „van zoodanig attentaat is de oorzaak geweest van „den dood des getrouwen onderdaan's die er den „Monarch van verwittigd had: vermetele moordenaars hebben dien getrouwen vriend en onderdaan „in het paleis, en genoegzaam voor de oogen des „Konings gruwzaam van het leven beroofd. Den „30 April misbruikte Don *Miguel* zijn gezag van „Opperbevelhebber des legers, hetwelk zijn vader „hem had opgedragen, om de souvereine mogt „feitelijk aan zich te brengen en het plan van „Santarem te verwezenlijken. (Men vergelijke in „het proces van den Leutenant-Generaal *Mozingho*, „gedrukt te Lissabon, 1828, ter koninklijke „drukkerij, de verklaringen der getuigen No. 8. „25. 56. 57. 73. tot bevestiging van hetgene „alhier ter neder gesteld is.")

Don *Miguel* heeft zijnen vader gevangen genomen in deszelfs eigen paleis, met verbod aan de bedienden van dien Monarch, van buiten hetzelve te komen, en aan niemand den toegang tot hetzelve verleenende.

Ter bereiking nu van dit oogmerk, deed hij in den nacht van den 29 op 30 April 1824 eene wacht plaatsen voor het Paleis van *Bemposta* van niet minder dan een geheel bataillon Jagers, onder bevel van eenen neef des Barons *van Saale*, die van het geheim wist. In dienzelfden nacht beval Don *Miguel* willekeurig het gevangen nemen van een groot aantal individu's, zoo krijgslieden als ingezeten van alle andere klassen, en hij deed zulks niet slechts zonder daartoe vooraf de autorisatie zijns vaders gevraagd, maar zelfs zonder aan Hoogstdenzelven daarvan eenige de allerminste kennis gegeven te hebben, die dus van dezen geweldigen maatregel geheel onbewust gebleven was, even gelijk hij onkundig gehouden werd, dat zijn ontaarde zoon, levende in hetzelfde paleis, zonder zijnen Koning en vader met een enkel woord verwittigd te hebben, al de troepen binnen Lissabon onder de wapenen had doen komen. Onder de groote menigte van persoonen die toen in hechtenis genomen waren, bevonden zich de graven *de Villaflor* en *de Paraty*, Kamerheeren des Konings, en de Markies *de Palmella*, destijds Sekretaris van Staat voor het Departement van buitenlandsche zaken; mannen, aan wien men geene andere misdaad te last kon leggen, dan dat zij getrouw waren aan de *Legitimiteit*, en dat zij den Koning hadden aangeraden, dat hij zijne vroeger gedane belofte mogte vervullen, door het geven van een Constitutioneel Charter aan zijne volken, ten einde langs dien weg, en door dit

middel, redding te zoeken uit de onheilen, die hen drukten, en in derzelver staatkundige behoeften te voorzien.

De Infant Don *Miguel*, na op het plein *de Rocco* alle disponibele troepen bijeen te hebben gebragt, ging in het paleis der voormalige Inkwisitie en daar, omstuwd van zijnen Generalenstaf en van de geheime Raden *d'Abraniers*, de zoon, *Paiva Raposo*, en andere medepligtigen, die alle bekend waren wegens hun slecht gedrag en verregaande onzedelijkheid, vaardigde hij het bevel uit, dat alle Regtbanken van stonden aan zouden gesloten worden; hij benoemde eenen nieuwen Intendant-Generaal der Policie, met twee Adjudanten, benoemde ook nieuwe Staats-ministers, en verrigtte nog andere daden van opperste magt, welke uitsluitend aan den Monarch toekomen. En zoo was hij dan een Usurpateur van de Souvereine regten zijns vaders, door wien daarom al die daden bestempeld zijn met den naam zij verdienden daden van oproer, opstand en muiterij!

Gansch Europa en al de Souvereinen die in dit werelddeel heerschen zijn ook met deze daden zeer goed bekend; want alle vreemde gezanten, die toen te Lissabon aanwezig waren, zijn aanstonds toegesneld naar het paleis van Bemposta; zij omringden aldaar den gehoonden Koning, die van schrik bevangen was, en zij protesteerden aldaar tegen elke verrigting, welke strijdig zoude zijn met de onafhankelijke waardigheid des Konings, die in weerwil van dat alles, zich niet heeft kunnen redden uit de muitzieke handen van zijnen ontaarden zoon, dan door zich aan boord te begeven van het Britsch oorlogschip *the Windsor-Castle*. Vandaar riep hij Don *Miguel* terug, en toen, onder voorwendsel van te zullen op reis gaan met den titel van *Hertog van Beja*, nadat de Koning hem ontzet had van den post van *Generalissimus*, welken hij zich zoo bij uitstek onwaardig had betoond om te kunnen bekleden, zond hij hem in ballingschap naar Weenen in Oostenrijk, even als hij hem in Brazilie zijnde, onder voorwendsel, dat hij van lucht veranderen en zich van de Taenia moest genezen laten, naar een eiland verbannen had, tot straf voor de allergruwelijkste wijze, waarop hij eenen knecht had vermoord.

Die gruwelijke aanslag in het paleis van *Bemposta* op de regten en het gezag zijns Konings en Vaders gepleegd, zegt een beroemd Katholiek schrijver, is de grootste misdaad, welke de geschiedenis van Europa sedert de Parijsche Bloedbruiloft bezoedeld heeft; het is eene *misdaad*, welke in gruwzaamheid de moord van honderd duizend Romeinen, door *Mithridates* gepleegd, en later, den beruchten *Sciciliaansche Vesper* overtreft; want hoe verfoeijelijk die ook zijn, moet men erkennen dat dezelve gepleegd zijn door menschen, die, hetzij dan waro, hetzij gewaande verongelijking geleden meenden te hebben, en daarover wraak te mogen nemen. Maar niet een eenig dier kenteekens van verzachting vertoont zich in het attentaat van *Bemposta*; het was een vrijwillig en in koele beradenheid overlegd misdadig ontwerp, ten oogmerk hebbende om eene heerzuchtige neiging te voldoen, en de offers die tot bereiking van dit oogmerk geëischt worden, zijn: een echtgenoot, een vader en een Koning... zijn duizende onschuldigen die geheel vreemd zijn aan deze helsche zamenspanning.... Het waren juist die personen welke door de natuur zelve bestemd schenen om den Koning te beminnen en te beschermen, die dit hatelijk vloekgespan tegen hem gesmeed hebben; men gevoelde er zelve al het afschuwelijke van, maar om die hatelijkheid verre van zichzelven af te wenden, beschuldigde men die menschen welke men besloten had om te brengen van hoog verraad; de kerkers werden met duizenden van menschen opgevuld, die even verbaasd als verschrikt waren wegens de proscriptie die hen trof, en die noch oorzaak, noch redelijk doel had, hunne doodsangsten, die hunner huisgezinnen, het geheele bederf hunner zaken, en de ondergang hunner familien, niets kon die hartvochtige booswichten terug houden. Het bloed moet stroomen *om eene kleur aan de zaak te geven*, was de uitdrukking dier wreedaards, om eene zoo afschuwelijke daad te bemantelen, en uit hun paleis, zoo wel als uit de tempels, die aan den God van vrede en weldoen gewijd zijn, hoorde men de leugenachtigste beschuldigingen afkondigen en publicatien uitvaardigen, waarin de misdaad gesteld werd op rekening van die ongelukkige slachtoffers, die reeds in het graf nedergestort, niet meer in staat waren hunne stemmen te verheffen tot het logenstraffen van bloeddorstige lasteraars, die niet te vreden waren dat zij een aantal brave menschen gausch onregtvaardig van het leven hadden beroofd, en hem ook na hun dood nog van de éér wilde beroofd hebben!

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Het Schip *Wilhelmina en Maria* Kapt. JACOB JANS BART, van *Amsterdam*.

Het Schip *de Jonge Lodewijk Antonie*, Kapt. R. TJEBBES, van *Amsterdam*; Passagiers: De Wel Eerw. zeer Geleerde Heeren *A. Terstappen* en *G. Schepers*.

Gedrukt te *Paramaribo*, bij de ERVEN J. BRINK.